

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/187/2015
Identifikačné číslo spisu:	3106230365
Dátum vydania rozhodnutia:	18.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3106230365.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Herbaria, s.r.o. so sídlom v Trenčíne, Hviezdová č. 1, IČO: 31443982, zastúpeného JUDr. Marekom Doktorom, advokátom so sídlom v Trenčíne, Piaristická č. 273/21, proti žalovaným 1/ N. K. a 2/ T. K., bývajúcim v O., o vypratanie bytu, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 21 C 190/2006, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 20. novembra 2014 sp. zn. 17 Co 946/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobou podanou 13. decembra 2006 sa pôvodný žalobca L. W. domáhal, aby súd uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť vypratať byt, ktorý sa nachádza v jeho nehnuteľnosti. Pri podaní žaloby zaplatil súdny poplatok vo výške 99,58 € určenej podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Okresný súd Trenčín uznesením z 3. júla 2008 č.k. 21 C 190/2006-107 pripustil, aby do konania na miesto pôvodného žalobcu vstúpila spoločnosť Herbaria, s.r.o. Uznesením Okresného súdu Trenčín z 9. júla 2014 č.k. 21 C 190/2006-141 bola tejto spoločnosti uložená povinnosť doplatiť súdny poplatok za žalobu vo výške 4 381,50 €. Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že podľa právnej úpravy platnej v čase podania žaloby sa súdny poplatok za žalobu o vypratanie bytu vyruboval podľa položky 1 písm. a/ Sadzobníka a základom poplatku bola hodnota vypratávanej nehnuteľnosti. Vzhľadom na to, že žalobca nereagoval na výzvu súdu, aby oznámil hodnotu bytu, vypratania ktorého sa domáha, určil jeho hodnotu súd na podklade údajov oznámených realitnou kanceláriou, a to vo výške 73 026,62 €. Dodal, že poplatková povinnosť vznikla síce ešte pôvodnému žalobcovi, napriek tomu ju súd uložil „novému“ žalobcovi, lebo vstúpil do všetkých práv a povinností pôvodného žalobcu.

Proti uvedenému uzneseniu podal odvolanie žalobca. Uviedol, že podľa § 18a ods. 1 zákona č. 71/1992

Zb. sa z poplatkových úkonov navrhnutých do 30. júna 2007 alebo za konania začaté do 30. júna 2007 vyberajú poplatky podľa doterajších predpisov, i keď sa stanú splatnými po 30. júni 2007, ak nie je ďalej ustanovené inak. V čase podania žaloby sa súdny poplatok určoval z ceny nehnuteľnosti len v prípade žaloby o určenie vlastníctva. Súdny poplatok za žalobu o vypratanie sa však určoval podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka. Súdny poplatok mu bol vyrubený v nesprávnej výške.

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 20. novembra 2014 sp. zn. 17 Co 946/2014 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.). V odôvodnení zopakoval priebeh konania, citoval ustanovenie § 2 ods. 1 písm. a/ a § 5 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb., ako aj položku 1 písm. a/ a b/ Sadzobníka a poukázal na to, že v minulosti sa v rozhodovacej praxi súdov Slovenskej republiky rozdielne riešila otázka, podľa ktorej položky sa má vyrubovať súdny poplatok v prípade žaloby o vypratanie nehnuteľnosti. Vzhľadom na túto nejednotnosť prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 20. júna 2002 zjednocujúce stanovisko sp. zn. Cpj 20/2000, v zmysle ktorého ak súd koná o žalobe na vypratanie nehnuteľnosti (§ 80 písm. b/ O.s.p.), súdny poplatok sa vymeria percentuálne z ceny nehnuteľnosti podľa položky 1 písm. a/ Sadzobníka. Následne došlo k legislatívnej zmene (danej zákonom č. 273/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov) v tom zmysle, že za žalobu o vypratanie nehnuteľnosti, bytu a nebytových priestorov sa vyberá poplatok podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka. Zároveň bolo v prechodných ustanoveniach stanovené, že z poplatkových úkonov navrhnutých do 30. júna 2007 alebo za konania začaté do 30. júna 2007 sa vyberajú poplatky podľa doterajších predpisov, i keď sa stanú splatnými po 30. júni 2007, ak nie je ďalej ustanovené inak. So zreteľom na uvedené odvolací súd uzavrel, že súd prvého stupňa pri vyrubení predmetného súdneho poplatku postupoval v súlade so zákonom č. 71/1992 Zb. v znení účinnom v čase podania žaloby. Pre úplnosť odvolací súd dodal, že pri podaní odvolania žalobcu už bol právny stav iný a súd prvého stupňa pri vyrubení poplatku za odvolanie správne túto zmenu zohľadnil a poplatok za tento opravný prostriedok mu vyrubil (už) podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka, zohľadniac nové znenie poznámky k tejto položke. Pripomenul, že odvolacie konanie je samostatným konaním, ktoré začalo podaním odvolania (24. júla 2008), t.j. za účinnosti novej právnej úpravy.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) tým, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené. Navyše, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Podľa jeho názoru súdy náležite nevysvetlili, prečo mal byť poplatok v jeho prípade vyrubený podľa položky 1 písm. a/ Sadzobníka, a nie podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka. V ďalšej časti dovolania žalobca uviedol, z akých dôvodov zastáva názor, že súdy aplikovali a interpretovali ustanovenia zákona č. 71/1992 Zb. spôsobom, ktorý viedol k ich nesprávnym právnym záverom.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade so zákonom § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Najvyšší súd poznamenáva, že s účinnosťou od 1. januára 2015 je ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku, ktoré bolo dovtedy označené ako § 237 O.s.p., označené ako § 237 ods. 1 O.s.p.

1. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V danom prípade smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie žalobcu smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré nemá znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolací súd poznamenáva, že od 1. januára 2015, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 353/2014 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, je uznesenie odvolacieho súdu o súdnych poplatkoch zaradené medzi uznesenia uvedené v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p., to znamená medzi uznesenia, proti ktorým je dovolanie neprípustné aj vtedy, keď inak majú znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

Dovolanie žalobcu by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Povinnosť skúmať, či v konaní nedošlo k niektorej z nich vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania žalobcu preto z týchto ustanovení nevyplýva.

2. Žalobca v dovolaní namietol, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

K dovolateľom tvrdenému odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť v dôsledku toho, že - ako uvádza - napadnuté rozhodnutie nemá náležitosti v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., je nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné a „lakonické“.

Dovolací súd k tejto argumentácii žalobcu uvádza, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia predstavuje len „inú vadu konania“, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (vid' R 111/1998). Správnosť a aktuálnosť takeho nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (vid' napríklad rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015). Ústavný súd (už aj skôr) v náleze sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 O.s.p.“ (teraz § 237

ods. 1 písm. f/ O.s.p. - poznámka dovolacieho súdu).

Vzhľadom na nejednotnosť rozhodovania senátov najvyššieho súdu vyplývajúcu z odlišného nazerania na to, či nepreskúmateľnosť zakladá prípustnosť dovolania, bolo na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu dňa 3. decembra 2015 prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V danom prípade obsah spisu v ničom neodôvodňuje uplatnenie druhej vety predmetného stanoviska, ktorá predstavuje krajinú výnimku z prvej vety stanoviska a týka sa výlučne len takých ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad môže ísť v praxi vtedy, keď dôsledky nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia majú najvyšší stupeň intenzity, napríklad preto, že rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo že sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne že došlo k procesnej vade tak zásadnej, že mala za následok (až) „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

Dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v primeranom rozsahu uvádza skutkový a právny stav, ktorý odvolací súd považoval za rozhodujúci, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení.

Za vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

3. Žalobca zastáva názor, že odvolací súd dospel v danom prípade k právnym záverom, ktoré nezodpovedajú zákonu č. 71/1992 Zb. Napadnutému uzneseniu vytýka, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

4. Vzhľadom na to, že prípustnosť žalobcovho dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., nepotvrdila sa opodstatnenosť jeho tvrdenia, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani ďalšie vady vymenované v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p., najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Žalobca nebol v dovolacom konaní úspešný, preto mu nebola priznaná náhrada trov dovolacieho konania (243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.